

Pekka E. Kauppi

Jatkuvapeitteinen metsänkasvatus tuskin auttaa tiaisia

Kauppi P.E. (2024). Jatkuvapeitteinen metsänkasvatus tuskin auttaa tiaisia. Metsätieteen aikakauskirja 2024-24008. Tieteen tori. 2 s. <https://doi.org/10.14214/ma.24008>

Yhteystiedot Helsingin yliopisto, Metsätieteiden osasto, Helsinki

Sähköposti pekauppi@gmail.com

Hyväksytty 2.4.2024

Michael Müller esitti perusteellisen ja kiinnostavan puheenvuoron metsätiaisten vähenemisestä (Müller 2024). Hän kirjoitti: ”On täysin mahdollista, jopa todennäköistä, että havaittu hömö- ja työhtötiaiskantojen voimakas lasku on useamman kuin yhden tekijän seuraus”. Müller ei kiistänyt metsätalouden vaikutuksia linnuston muutoksiin, mutta piti epätodennäköisenä, että metsätalous yksistään olisi aiheuttanut metsätiaisten taantumaa.

Metsätalous luonnollisesti vaikuttaa lintukantoihin. Lajisto muuttuu perusteellisesti, kun runsaspuustoinen metsä avohakataan. Täytyy kuitenkin suhtautua kriittisesti Raimo Virkkalan hypoteesiin, että jatkuvapeitteinen metsänkasvatus kohtelisi linnustoa paremmin kuin jaksollinen metsänkasvatus ja siihen kuuluvat paljaaksihakkuut (Virkkala 2024). Jatkuvan kasvatuksen metsiä on toistaiseksi vähän. Virkkalan hypoteesia ei voi vielä empiirisesti testata.

Avohakkuut eivät ole yleistyneet parin viimeksi kuluneen vuosikymmenen aikana, kun metsätiaisten kannat ovat vähentyneet. Niiden pinta-alat olivat suurimmillaan 1960-luvulla, ja sitten ne vakiintuivat 1970-luvulta lukien nykyiselle tasolle, noin 150 000 hehtaariin vuodessa. Harvennushakkuut sen sijaan ovat voimakkaasti laajentuneet vielä 1990-luvulla ja uuden vuosisadan puolella. Jos lintukannat ovat reagoineet kielteisesti hakkuutoimintaan, vaikutus on todennäköisemmin tullut harvennus- kuin avohakkuista.

Hakkuut muuttuivat ympärivuotisiksi oikeastaan vasta 1980-luvulta lukien. Aikaisemmin ne olivat voittopuolisesti talvityötä, joka tapahtui lintujen pesimäkauden ulkopuolella. Sitten tulivat käyttöön nykyaikaiset arvokkaat hakkuukoneet, joita ei voinut pitkään seisottaa toimettomina. Teollisuus halusi tuoretta puuta tasaisena virtana ja onnistui 1970-luvulla vähentämään laatutappioita ja alentamaan pääomakustannuksia purkamalla suuret puuvarastonsa (Kauppi ja Kettunen 2024). Näin päädyttiin ympärivuotisiin hakkuisiin, jotka tapahtuivat osittain pesimäkaudella vaikuttaen linnustoon riippumatta siitä, tehtiinkö harvennuksia vai päätehakkuita. Jo ennen nykyaikaista metsätaloutta toki tuhoutui pesiä ja poikasita, kun pesiä ryöstettiin, metsiä kaskettiin ja maastopaloja esiintyi nimenomaan kesällä pesimäaikaan.

Jatkuvapeitteisen metsänkasvatuksen erityisongelma on kiivas hakkuukierto. Samaan metsään on palattava ohjeiden mukaan noin 15 vuoden välein, ja hakkuiden piiriin tarvitaan vuosittain 20–40 % enemmän pinta-alaa kuin vastaavan puumäärän keräämiseen jaksollisen metsänhoidon

menetelmillä. Lintujen elinpiiriä on jatkuvapeitteisessä metsänkasvatuksessa häiritävä useasti. Unelma pesimäkauden rauhoittamiseksi hakkuilta kaikkooa yhä kauemmas, jos hakkuupinta-alaa tarvitaan entistä enemmän.

Metsiemme lintulajeilla ei ole suurta hätää, vaan laulu ja sirkutus täyttää taas ilman, kun kevät pian koittaa. Varuillaan pitää kuitenkin olla, seurata ja tutkia metsäluonnon muutoksia. Täydellistä tulosta emme saavuta koskaan. Metsänhoidon menetelmiä pitää ikuisesti kehittää entistä paremmiksi, tutkimustoiminnan perusteella, ottaen huomioon myös linnuston ympäristövaatimukset.

Kirjallisuus

Kauppi P, Kettunen J (2022) Vihreä kultakausi 1973–2008. Teos, Helsinki.

Müller MM (2024) Miksi hömö- ja töyhtötiainen ovat vähentyneet Suomessa? Metsätieteen aikakauskirja, artikkelitunnus 23002. <https://doi.org/10.14214/ma.23002>.

Virkkala R (2024) Hömö- ja töyhtötiaisen vähenemisen syistä. Metsätieteen aikakauskirja, artikkelitunnus 24002. <https://doi.org/10.14214/ma.24002>.